სოციალ-დემოკრატიული მუშათა პარტია

ეროვნული კრებული

ორგანული ორგანო

შაბათი 8 ივნისი 1918 წ

ერთობა

ფასი 40 კაპ.

გაზეთი ღირს: 1 თვით 9 მანეთი ცალკე ნომერი ყველგან 40 კაპ. განცხადების ფასი, როგორც პირველ გვერდზე, ისე მეოთხეზე, პეტიტის სტრიქონი—1 მან. სამგლოვიარო განცხადება 15 მან. საჩქარო განცხადება უნდა მოხანილ იქნას არა უგვიანეს დღის 12 ს. ხელმოწერილი წერილები არ იბეჭდება. დაუბეჭდავ სტატიებს რედაქცია არ ინახავს, ავტორებს უკან ვერ დაუბრუნებს და ამის შესახებ არც მიწერ-მოწერას კისრულობს.

ხელის მოწერილობა ყველა შემდეგი ადრესით უნდა გამოგზავნონ: Тифлисъ, почтов. ящ. 199. Редакція „Эртоба". სხვა ადრესით გამოგზავნილ ფულს რედაქცია ვერ მიიღებს.

რედაქციაში პირადათ მოლაპარაკება შეიძლება 10—12 საათამდე. რედაქციისა და კანტორის ადრესი: თფილისი, გოლოვინის პროსპექტი № 12. Тифлисъ, Головинскій проспектъ № 12).

ტელეფონი 16—62.

№ 117 ორგანო ამიერ-კავკასიის სოციალ-დემოკრატიულ მუშათა ორგანიზაციებისა № 117

გულ-დათუქულნი: დიდა დეკანენი, რძლები ზინა და აგრაფინა, ძეები: კოსტანტინე და იონა გიორგის ძენი გაბუნიები შვილნი: ეკატერი, ჯუბანია, ალიონა, კოკუშა და ანგელინა აუწყებენ ნათესავთ და ნაცნობთ

ლიგო გიორგის ასული მხეიძის

გარდაცვალებას, რომელიც მოხდა 6 ივნისს მცხეთაში. პანაშვიდი ყოველ საღამოთი იქნეს საათზე. დაკრძალვა დანიშნულია მცხეთაში 9 ივნისს. ცხედარს გამოასვენებენ თავის ბინიდან მცხეთის საკათალიკოზო ტაძარში დილის 9 საათზე.

ღრმად დამფუძნებულნი ვლადიმერ, გრიგოლ და სამსონ დიმიტრის ძენი და ფუცუ მხეიძენი აუწყებენ ნათესავთ და ნაცნობთ, რომ 6 ივნისს ხანგრძლივი ავადმყოფობის შემდეგ მცხეთაში გარდაიცვალა პირველის მეუღლე, ხოლო დანარჩენთა რძალი

ლიგო გიორგი გაგუნიას ასული.

პანაშვიდი ყოველ საღამოს 6 საათზე. დაკრძალვა დანიშნულია ცხრა ივნისს დღით კვირას. ცხედარს გამოასვენებენ თავის ბინიდან მცხეთის საკათალიკოზო ტაძარში დილის ცხრა საათზე.

ნაწარეთ შეუფხებულნი მაზლას შვილები ჯვეტი, ტოგო და გუგუ მხეიძეები აცნობებენ ნათესავთა და ნაცნობთ, რომ 6 ივნისს მცხეთაში უდროოთ გარდაიცვალა მათი გამზრდელის ბიცოლა

ლიგო მხეიძისა გაგუნიას ასული.

პანაშვიდი ყოველ საღამოს 6 საათზე. დაკრძალვა დანიშნულია მცხეთაში 9 ივნისს დღითი კვირას. მცხედარს გამოასვენებენ თავის ბინიდან დილის 9 საათზე

ანასტასია ალექსანდრეს ასული და სერგო ისიდორეს ძე რომაჭიანები უღრმეს [illegible] ~~ალექსანდრეს~~ ~~ალექსანდრეს~~ ~~ალექსანდრეს~~

გვეცმის, რომ ნაციონალ დემოკრატებს ეს არ მოსწონთ ბოროტი განზრახვაო, რაგდან ასეთია მათი კულტურიანი ინტერესები. ასეგე იქ

ბანკის წარმომადგენელთა კრება, რომელიც 10 ივნისში იქნება მოწვეული ქუთაისში. წინანდელი დადგენილების ძალით რწმენებულთა ყრილობა შესდგებოდა 203 კაცისაგან, რომლებიც ირჩევნენ სამი წლით. ერთნახევრის ირჩევს ბანკის მსესხებლები, მეორე ნახევარს კი თავად-აზნაურობა. ეროვნული საბჭოს დაარსების შემდეგ ერთი ნახევარი საბჭოს წარმომადგენლები უნდა ყოფილიყო, მეორე ნახევარი კი ბანკების მსესხებლები. მომსესხებელი მოიხსოვს კომისიის არჩევას.

6. ეკონომია. ეს საკითხი ჩვენთვის მოულოდნელად დაისვა, ასე უცბათ საკითხის დაცვა ან უარყოფა, შეუძლებელია, ერთხელ და სამუდამოთ ხედ მივიღოთ, რომ ყოველი საკითხი კომისიის უნდა გადაეცეს და შემდეგ დასასვა საბჭოს წინაშე.

გ. ეკონომია. სავსებით ვეზიარებ ნ. ეორდანიას აზრს, მაგრამ ჩვენ ბევრი საქმეები გვაქვს და კრება კი 10 ივნისში უნდა მოსხდარიყო. ამან გვაიძულა დღეს ეს საკითხი დაგვეყვა აქ.

8. მაჩაბელი. წამოყენებული საკითხი მეტად რთულია. დღეს უნდა გადაწყვეს ეს ბანკები დარჩეს კერძო დაწესებულებებათ, თუ სახელმწიფოს ხელში გადავიდეს. ჩვენ თუ გავგზავნეთ ეროვნული საბჭოდან წარმომადგენელები, ეს იმას ნიშნავს, რომ უკვე სახელმწიფოს ქონებაში ეცნობთ ბანკებს. ამიტომ საჭიროა ეს საკითხი გადადებულ იქნას.

თავმჯდომარე ეორდანიას წინადადებას ეკენჭს უყრის. წინადადება მიღებულ იქნა. ამ საკითხის გამოჩკვევა მიენდო საფინანსო და ეკონომიურ კომისიებს.

საბჭოს მდივანი კითხულობს ს.-დემოკრატიულ ფრაქციის მიერ შემოტანილ წინადადებას კომისიების არჩევის შესახებ. წინადადების მიხედვით უნდა აირჩეს შემდეგი კომისიები: საქართველოს დამფუძნებელი კრების, ძირითადი საკონსტიტუციო და შინაური მართვა-გამგეობის 9 კაცისაგან შემდგარი თითო, ჯანმრთელობის 5 კაცისაგან შემდგარი და ხელოვნების კომისია.

კ. აბაზაძე. ლაპარაკობს კომისიების არსებით მნიშვნელობაზე, ის აღნიშნავს იმ გარემოებას, რომ კომპეტენციის განსაზღვრა სხვადასხვა კომისიების შეუძლებელია. უნდა დაარსდეს სულ ოთხი-ხუთი კომისია, რომლის შემადგენლობა უნდა იქნეს არა 9—11 კაცი, არამედ 40—30 კაცი. თითეული კომისია უნდა დაიყოს რამოდენიმე პატარა კომისიათ და იმიტაკენ საერთო კომისიის ხელმძღვანელობათ ერთ ფარგლში.

თავმჯდომარე: ის საკითხი, რომელიც წამოაყენა კ. აბაზაძმ ძირითადად სკვლის კომისიების არსებობის საკითხს. ეს უკვე გადაწყვეტილი იყო წინა კრებაზე და ახლა მთლიდან ასარჩევი რამოდენიმე კომისია.

ინ. ფარეულელი. სიტყვას ეძლევა კ. აბაზაძმ შემოტანილ წინადადებაზე, რომელიც თხოულობს [illegible] ეძლევა ამაზე მსჯელობა დღეს ნუ იქნება. [illegible] დაარ გადავიდეთ არჩევნებზე. ეიტყვე ორიოდე სიტყვას კომისიების არსებით მნიშვნელობაზე: მართალია, საჭიროა კომისიების საფეხელიანად მოწყობა, რომ მათ ერთ-ერთ-ერთი შემაერთებელი ძაფი, მაგრამ ნუ დავკვიდწყდება, რომ ჩვენ სახელმწიფო ჯერ მოწყობილი, მას აშენება სჭირია და დაყოფნებას არ ითხოვს. თვით დღიური მოთხოვნილებები ეკონომიაზეც ერთგვარ სიჩქარით სახელმწიფო აპარატის ამოძრავებას. სახელმწიფოს აშენებლობა ყველგან ხდებოდა თანდათან, ასე უნდა მოხდეს ალბ. რაც ზეებზე შემაერთებელ ორგანოს, ეს იქნება ეროვნული საბჭო. პრეზიდიუმიც ვალდებულია თვალყური ადევნოს კომისიების შეშლობას, თვითონ კომისიებსაც არიგინ ულლის, რომ ერთმანეთთან მტკიცე კავშირი დაიჭიროს. ეხლა კი პირდაპირ გადავიდეთ კომისიების არჩევნებზე. წერილის წინადადება მიღებულ იქნა. არჩევნების დროს ერ. დემოკრატების პარტია აცხადებს, რომ [illegible] ფედ. თანასწორი ადგილი უნდა გვიქნესო.

თავმჯდომარე. ყოველად შეუძლებელია ყოველივის ამაზე დავა, თუ ვის რამდენი ადგილი უნდა ქონდეს და სხვა. ერთხელ და სამუდამოთ უნდა შეთანხმდეს პარტიები და ერთგვარი პროპორცია უნდა არსებობდეს არჩევნების დროს. მე ეხლა კრებას ვსწყვეტ და კომისიების არჩევნები გადადებულ იქნება. წინადადებას გაძლევთ ეხლავე აქ გადაწყვეტოთ ეს საკითხი, რომ შემდეგში ამაზე დავა არ გვქონდეს.

არჩეულ იქნნა მხოლოდ ორი კომისია: საქართველოს დამფუძნებელი კრების და ძირითად კონსტიტუციის შემმუშავებელი.

ეკ. ს—უა.

ოსმალეთი და გრეტს-ლიტოვსკის ხელშეკრულება

ჩვენი მკითხველებისთვის ზედმეტი არ იქნება იმის ცოდნა, თუ როგორ უყურებენ ოსმალეთის მმართველი წრეები ბრესტ-ლიტოვსკის ხელშეკრულებას.

„ნიგეია ეზეს“-ში მოთავსებულია შემდეგი წერილი:

„ეროპანულ პრესის წარმომადგენელთან საუბარში ოსმალეთის პალატის თავმჯდომარის ამხანაგმა ჰუსეინ-ჯავიდ ბეიმ შემდეგი აზრი გამოსთქვა ბრესტ-ლიტოვსკის ხელშეკრულების შესახებ.

ეს ბაჯი ოსმალეთს უშლის ახალ ჰორიზონტს. ორ ნახევარ საუკუნის განმავლობაში ოსმალეთი ბრძოლაში იყო ავსტრიის იმპერიალისტურ გაფშვლეტრობისა. რუსეთს უნდოდა ჩვენი გაქცეულება, რომ წაერთმია ჩვენთვის სრტეტეანი, რომლებიც მეტათ საჭიროა ჩვენთვის. მათი წართმეკა ჩვენთვის ნიშნავს საცოცხლის წართმეკას. ასეთ პირობებში, აშკარაა, ჩვენ დამოკიდებულება რუსეთთან მეტათ წყვეკეი იყო. ცარიზმის დამხობით და უკრაინის სახელწიფოს შექმნით ოსმალეთი ბედნიერ მდგომარეობაში ამ შეფინე ოსმალეთისგან. ამიერიდან ჩვენ არაფერი არ შეგვიშლის ხელს მეგობრულათ ვიცხოვროთ რუსეთთან. ოსმალეთის მომავალი აღმოსავლეთშია. კავკასიაში მცხოვრებთა უბრალესობა მუსულმანებია, მათ შორის ბევრია თურქებიც. და ჩინეთამდე გრძელდება თურქთა მოდგმით დასახლებული ტერიტორია. ჩრდილოეთ კავკასიაში ცხოვრობენ სხვა მოდგმის ხალხები, რომლებთანაც ჩვენ, იმედია, დიდებულთა მოგრიგდებით, არავითარ დაპყრობითი მიზნებს ამ ხალხებისადმი ჩვენ არ ვისახავთ. ამიტომ არ არის არავითარი საბუთი ვიფიქროთ, რომ ჩვენ მეგობრულათ ვერ ვიცხოვრეთ კავკასიასთან.

დასასრულ, ჯავიდ-ბეიმ ხაზი გაუსვა იმ გარემოებას, რომ თუმცა ოსმალეთი თავის მომავალს აღმოსავლეთში ხედავს, იგი მაინც დასავლეთის სახელწიფოთ გრძნობს თავს, ვინაიდან მას აქვს დაკისრებული გადასცეს ევროპის ცივილიზაცია თავის მომეზებს ზაზეში. ამიტომ ოსმალეთი მეტათ დიდ გადამჭრელ მნიშვნელობას აძლევს თავის სატახტო ქალაქს ევროპის დაცვას და ყოველივარი შეთანხმება ან სამშვიდობო ხელშეკრულება, რომელიც კითხვათა ნაწნის ქვეშ დაყენებს კონსტანტინეპოლის დაცვას—სულტი გამოიგზავნა, ვინაიდან მას სასტიკ წინააღმეგობას გაუწევდენ ოსმალეთში.

საერთოდ, ჯავიდ-ბეი ფიქრობს, რომ მიუხედავად დიდი ძალის დახარჯვისა დარდანელთან, დობრუჯაში და გალიციაში ბრძოლის დროს, ოსმალეთს მაინც შეუძლია ჰქონდეს იმეცი ბერმანიის იარაღისა.

გერმანიის იარაღის გამარჯვებამ უკვე გადასცა ოსმალეთს ყარსის და ბათუმის ოლქები. მიუხედავათ ამისა, გერმანიის იმპერიალისტები, რა თქმა უნდა ფეცერიან ოსმალეთის ტერიტორიის ამ გაფართოებას სხვა თვალსაზრისით, ვინემ ჯავიდ ბეი და ნაბეი ნსგავსი ოსმალეთის გულუბრყვილო სახელმწიფო მოღვაწეები. ეს ლაბაშნა კიდევ ამას წინათ ვრაფ ოგენენბერგმა, რომელმაც განაცხადა, რომ ოტომანის იმპერიისათვის ძველი ტერიტორიების დაბრუნების მნიშვნელობა იმაში მდგომარეობს, რომ მათ ეხსნებათ გზა ბერლინიდან კონსტანტინეპოლით სპარსეთში, ავგანისტანში და ინდოეთში“.

ოსეთის კრება

ქვირას, 9 ივნისს დილის 11 საათზე დიდუბეში ქალაქის ბაღში, ტარამავის სახელოსნოს გვერდზე, დანიშნული თვალისაბნი მცხოვრებ ოსების საერთო კრება, შემდეგი კითხვების განსახილველათ: 1) მოხსენება ამიერ-კავკასიის ოსების მესამე კრების შესახებ, 2) დელეგატების არჩევა 15 ივნისის კრებაზე, 3) მიმდინარე მომენტი, ანუ საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკა და ოსები.

ვნანიდან ეს უკანასკნელი საკითხი დემოკრატიის მტრების მიერ სხვადასხვანაირათ იშუქება და მხოლოდ და მხოლოდ მის ცუდ მხარეებზე აპყრობენ საზოგადოების ყურადღებას და ხალხს აძულებენ ამ ნორჩ დემოკრატიულ რესპუბლიკას, ამიტომ ოსები, როგორც ისტორიულათ, გეოგრაფიულათ ეკონომიურათ და რეგიოლეციით მეკრეთ შეერთებულ-დაგდაბულია ქართველ დემოკრატიასთან, მოვალენი არიან, არ უნდა დაიბარონ და მოვიდენ ამ კრებაზე.

ყველაზე მეტად ოსი მუშები არიან მოვალენი ამ კრებაზე მოვიდენ, ორორემ თუ ზოგიერთნი ოს ზოგნნოსტებს დაეთმიანთ ფართო ასპარეზი სამოქმედოთ, ისინი ოსეთის საქმეს იმ მდგომარეობამდე მიიყვანენ რა მდგომარეობამდისაც მიიყვანეს „დაშნაკაკანებმა“ ხოსხის ერი და თუ ამას ოსი მუშები ახლავე არ მიაქცევენ ყურადღებას, მოლოს ვვიანია იქნება თითებზე კბენანი. დიდათ საყურადღებოა აგრეთვე მოხსენება ამიერ-კავკასიის ოსების მესამე კრების და არა ნაკლები ყურადღების ღირსია 15 ივნისის კრებაზე წარმომდგენლების გაგზავნა. ამ კრებამ უნდა დაადგინოს: შეიდგენენ თუ არა ჩვენ ოსები ნაწილს საქართველოს რესპუბლიკისას და თუ არ შეიდგენენ ნაწილს შეგვიძლია თუ არა ცალკე სახელმწიფოს შექმნა. ამ უკანასკნელს ზოგიერთები მოითხოვენ და რამდენათ მიზან ძისაღწევია, ეს უნდა ვიცოდეთ. ახლა აღარ არის ის დრო, როდესაც თითო ოროოლა პირი სწყვეტდა ხალხის ბედ-ღბალს, ჩვენ უნდა გამოცხადეთ ჩვენი აზრი და არ დავუშვათ ისეთი შეცდომა, რისთვისაც ბვალ პასუხი უნდა ვაგოთ ოსის დემოკრატიის წინაშე.

ეამუნელი—ოსი.

ბრესტის ველი

ნატანები. 31 მაისს, საღამურ ნატანებში გობრონიმემ (ზზეერაეი რაზმის უფროსია) მოიყვანა ბათუმიდან წამოსული ოსმალოს სამი ჯარის კაცი. ერთი მათგანი ბათუმში ნამყოფი ტყვეა. მან სთქვა: მე მაშინ მინდოდა წამოსვლა, როცა თქვენები ბათუმს სტოვებდენ და მოდიოდენ, მაგრამ შემეშინა—ვაი თუ არ დამნდონ და მომკლანთეო.

ოსმალეთმა ყველა ტყვეები შეგვაინარდეს. საკმელი სრულებით არ აშოვება. მე განვიზრახე წამოსვლა. თან წამოვიყვანე ორი ჯარის კაცი. ძველ ტყვეებს ყველას სურს აქეთ გადმოსვლა.

თვითეულ ამ ჯარის კაცთაგანმა თან მოიტანა თითო ვინტოვკა და სამასი პატრონნა. ყოფილი ტყვე ღიმილით ეუბნებოდა თავის ამხანაგებს: ნუ გეშინიათ ქართველებში კეთილი ხალხია, საკმელს და სასმელს არ მოგვაკლებენო.

როცა ჰკითხეს, თუ რას ფიქრობენ თათრები ქართველების შესახებო. მათ ვეკითხეთ: ბათუმში ამბობენ ქართველები ცოტანი არიანდ ფ ერთ ლუკმათ არ გვეყოფიან�. ომის განახლებას დღე დღეზე ელოდენთდეენ. ნატანების მმართველებით სამხედრო ძალა თანდათან იკრიბება.

ორ მაისს, ღამით, მზეკრავ რაზმიზს შეტაკება მოუხდათ თათრის რაზმებთან. მეოთხე როტა ნატანების საღამურიდან გაიწვიეს. მეორე ოდენთ ისევ სიწყნარე ჩამოვარდა.

ივანე გიორგაძე.

ფოსტა-ტელეგრაფის მოხელეთა საუურადღებოთ

ავათოა თუ კარგათაა ზაჯი შეკერული. მთავარი საფრთხე, გარეშე ბტრისგან დროებით მაინც თავიდან აცდენილია. დღეს პირველ რიგში შინაგან საქმეთა მოწყობა უნდა დაიწყოს. მხარე გაცლილია სისხლისაგან, იგი დაღუპვის პირამდეა მიყვანილი შინაურ ნგრეგის პროცესით. მთელი ირსებული წყობილება დაღეფილია, არარაობა ქციელი. სასურსაფთ და ფინანსიური კრიზისი წინ ვვიდგას მთელი თავისი საშინელებით. ტერიტორიის საკითხი გამოოჭკვეველია. ასეთ პირობებში უხდება დღეს ჩვენს მთავრობას რესპუბლიკის მოვლა, ახალ წეს-წყობილების და მართვა-გამგეობის შექმნა. რა დაუშრეტელი ენერგიის და ცოდნის მქონე იყვეს ჩვენი მთავრობა, თუ მას ხელს არ უწყობს ყველა დარგის მოხელეები, მუშები, ის ვერ შეასრულებს დაკისრებულ მოვალეობას. მაშ, ჩვენ, ფოსტა-ტელეგრაფის მოხელეებს გვმართებს ჩვენი ვალის მოსდა, რეგოლიუციის და მის მიერ შექმნილ თავმჯდომრობის წინაშე. ჩვენი დაწესებულება ერთი მთავარ ძარღვთაგანია სახელმწიფოსი. 10 ივნის ხდება ჩვენი „სიეზდი“. მას თანახმათ არსებულ პირობებისა, ფართე პროგრამა აქვს შესამუშავებელი. პირველათ ის უნდა შეიცადოს დაგროვილ წეს-წყობილებაში ახალის ადებას. ზედმეტი ხალხისგან დაწესებულების გაწმენდას და მოსამსახურეთა პოლიტიკურ და ეკონომიურ ნორმალურ კალაპოტში ჩაყენებას. თუ ამას „სიეზდი“ პირნათლად შეასრულებს, ეს დიდ სამსახურს გაუწევს, როგორც მხარეს და მთავრობას, ისე თვით დაწესებულებას და ჩვენ.

რომ სამსახური ნორმალურ კალაპოტში ჩადგეს, საჭიროა უფროსების მეტი უფლებით აღჭურვა და პირობების გაუჯობესება. რომანოვეების მთავრობას ერთ-ერთ სახელმძღვანელო იარაღათ ქონდა: „გაიპიწე დიბატონეო“. უფროსები როგორც გაუნილ აგენტები მთავრობის, დაინტერესებული გაწესაზრველ „უფლებით“ და ჩინ-ორდენებით, პირნათლად ასრულებდენ მთავრობის მიერ დაკისრებულ როლს. ეს უფროსები ყველა თავიანთ ადგილებზეა დღესაც. რეგოლიუციის შემდეგ აუტანელი შეიქნა მათი პირობები. ყველისა ბატონ-პატრონი, დღეს—ყური მოკრილი ყმაა. თუ ამ ხალხს უფლება დაუბრუნეთო, ეს გაალრმავებს შუოს და დაუსრულებელი ანარქია გამეფდება დაწესებულებაში. ამ უფროსებს ძველ ცოდ წარსულთან, ახალი ცოდ-ვებიც ბევრი მიუძღვიან. ისინი ეფერ ფრიგიდ-ბოდენ თავის უფფლებას და გულუბრყვილო მოსამსახურეებში ანარქიის გამეფებას ყველაზე უფრო ფუოობდენ ხელს, რაათა ამ გზით ადგილგაფული ადგილი აღიდგინათ. უფროსების დიდი უმრავლესობა მოხუცენია. ეს მაშინ, როდესაც ჩვენი დაწესებულება სავსეა მოუზადებელ, სიცოცხლით სავსე და ფაქიზ ზესაფერი ახალგაზრდებით.

მეორე და დიდი მტერი ჩვენი დაწესებულებისა, ეს ანარქიის მესაღიდენელი—ბალშევიკები არიან. ბალშევიკებს საზოგადოთ ეზარებათ ბათვითცნობიერებული, ორგანიზაციულათ შეკავშირებული მასსა. ისინი ყველა ორგანიზაციებზე წინააღმდეგ იღლაშქრებენ, თავიანთი დამრღვევი პოლიტიკით.

მესამე—ეს ახლად გამომზეურებული ნაციონალისტებია, რომლებიც, ყოველ ვე ნაბიჯს ნაციონალურ ხასიათს აძლევენ. ამ ნიადაგზე, უცხო ტომთა მოსამსახურეები პროვოკაციადღეც მდიან და აღრმავებენ ნაციონალურ შუოლს. ეს სხვა ბორორეებზე ნაკლები არაა.

თუ „სიეზდი“ იქნება საკმით დაინტერესებული, ეს პირობები უნდა შესცვალონ მიზნაშეწონილზე. შეცვლა კი შეიძლება სასტიკი და დაფრიდებული ზომებით, გაბედული ნაბიჯებით. რაც უნდა ზემოქმედონ ირსებული შტატი საკმარისი მაინც დარჩეს. ერთგვარი გვექნა მთავრობამაც უნდა იქონიოს „სიეზდზე“ თუ მას სურს შესაფერი ნიადაგი დაუფრჩეს ჩვენში მომავალშიც.

მორზენიტ.

მუშათა შორის

თფილისი ს.ა.ქ. ს.ა.ბ.ა.ნ.ი. 5 ივნისს საღამოს 8 საათზე ეოდა თფილისის საქონლის საღამურის მუშების სასწრაფო კრება. კრებას გასარჩევი ჰქონდა ბევრი აწეწილ-დაწეწილი საქმე. ერეკლ მოხსენებას აკეთებს ცენტრ. კომიტეტის და საქართველოს ეროვნულ საბჭოს წევრი გრ. ცინცაძაძე. მომხსენებელი შეეხო დღევანდელ კრიტიკულ მდგომარეობას და ვრცლათ აუწსნა დამსწრე საზოგადოებას, თუ რა მოხდა ამ თხუთმეტი დღის განმავლობაში. შეგიგებული ნაწილისათვის თუმცა ახალი არაფერი იყო, მაგრამ იყვენ ისეთები, რომელთაც სრულებით არ ჰქონდათ გათვალისწინებული დღევანდელი ატანანელი მდგომარეობა. მან აუსნსა ხალხს საქართველოს გამოყოფის მიზეზები, მმართა მთელ მუშებს და მოუწოდა, რომ ისეთ შუბნნელ დროს, როდესაც ჩვენს დემოკრატიას მიწასთან გასწორებით ემუქრებოდენ, როდესაც გიგბრძვიან ყოველ მხრიდნ, შინაური არეულობა—ცხინვალ რაგა ლენინგმის კონტრ-რევოლიუციანი ხელს გვიშლიდა მტერთან ბრძოლაში, როდესაც რევოლიუციონერ დემოკრატიას, მთელს ჩვენს ქვეყანას და მის თავისუფლებას საფრთხე უთარიან, ვალდებული ვართ დემოკრატის გულუშემატკივარი მუშები შეერთდენ, ხელიხელ ჩაკიდებული დაიარაზნონ თავისუფლების დროშის ქვეშ და მასთან გაგვაცილებით ადეგნონ თვალ ყური თავისუფლების მტრებს. ეს არის დემოკრატიის მოვალეობა და სხვა, რომელიც საშუალების მისაცემს ახალ მთავრობას შეასრულოს დაკისრებული მოვალეობა. ამიტომ გვმართებს ნნ დაბეჯულობა — ნუ სიარეების დაცვა რკინის გზებზე, რომ არავითარი პროვოკაცია არ მოხდეს და სხვა. მასთან საქართველოს უპირველესათ თავიანთის ბრძანების მხარის დაბეჭრა, რომელმაც იკისრა რესპუბლიკის მართვა-გამგეობა და რომელიც რევოლიუციის და მოპოვებულ თავისუფლების დასაცავათ უკან არ დაიხეკს. მიღებულ იქნა შემდეგი რეზოლიუცია: თფილისის საქონლის სადგურის მუშების შეერთებულმა კრებამ მოისმინა რა მოხსენება საქართველოს რესპუბლიკის გამოცხადების შესახებ, უკანასკნელ სიამოვნებ თვითეულ ეიბრძოლებთ და მხარს ეუჭერთ რესპუბლიკის მთავრობას. მასთან ყოველ ღონეს და ენერგიას გამოვიჩენთ თითეულთ ჩვენთაგანნ ახალი და ნორჩი რესპუბლიკის გასამაგრებლათ. რეზოლიუციანი ერთხმათ იქნა მიღებული.

საშა ქრისტინესშვილი.

ჯარისკაცთა წერილები

არ შეგიძლია არ აღვნიშნო გაზეთ „საქართველოს“ რედაქციის ზნეობრივი სიკოტრე იმის შემდეგ, რაც ხსენებულმა გაზეთმა დასტამბა №-110 ნომერში ბატონ კასრაძის წერილი „ზნეობრივი სიკოტრე“. ბ ნი კასრაძე ეუბნა ქართველი ჯარისკაცების „ზნეობრივ სიკოტრესა“ და ამბობს: „ოსმალეთნა ანარიის ფორტთან გუფზე მაგალი მოგვაბჯნა და ჩვენი ზეგნებული „ჯარისკაცები“ ბატონგის მართავდენ,—ლიდა ზეგბ-ძოლებზ? ბათუმი დაეკარგეო, ქართველმა საზოგადოებამ, მას ამ ისე მიალო ეს ამბავი თითქოს ხელთათმანის ღილის დაკარგვა ყოფილიყოს“. ვიკითხ, ბატონეო, ოოგ? დაეკარგეთ არა ხელთათმანის ღილი, არამედ—ეასეულა ქალაქი „ეულტურულ ევროპასთან, რომელიც მზრომელი დემოკრატიისთვის უფრო საინტერესო იყო, ვიდრე ბატონ კასრაძისა და კომპანიის.თვის. ქვეით ბ. კასრაძე სწერს: „ნატანებთან ქართველი ოფიცრობა და მოსწავლეობა გუფადად გადაეშვა მტრის შვე რაზმებში, ჯარისკაცები კი ველურის შეუჯნებლობით გარედან უსერეტდენ და იმის საგონელეზა ეყვენ, ენახოთ ეს თავეიდენი ლოკაცია გადარჩენილ თუ არაო“ და სხვა. ოოგანო, სადაც თავიანთიეე სიტყვით მეტად განათლებული ხალხი სხედან, ამ ყველ სიბეკეს ინერს და ზეზოსნენ ეროვნ შინაარსის წერილებს ბეკ ბეკეს. ყველა ეს მტანარი და თავზედი სიცარეა. მე არ ვშეეეეზენი არც ოფიცერებისა, არც ეოწმოფეებისა და არც ჯარისკაცებისა „თავ განწირულ ბრძოლაზ“, ბზოლოდ ვიტყვი შემდეგს: რომ ნიკოლოზის ეულ ურ დისციპლინით აღზრდილი ჭარ. ოფიცრობა (ბუეეველობაში ვიოეს ნაწილს ოფიცრობისა) ღღეეანნ,ყველ მოგენტმა პოლიტიკურად სოტ ტა გამოდგა და გულითა მამაცი, რაცა ბეკრი ამსნეკრალა. მიტს არაფ ვიტყვი, რადგან „საკართველოოოენბისათვის“ მგონი საგრძნობი ინენა, რომ ასეთ ხალხს უნდა მოვუპოოთ პოლიტიკური თვალსაზრისით. სასურველი იყო შურრისა და მტრობის მაგვარად ოფიცერთა და ჯარისკაცთა შორის ძმობა და სიყვარული დავთესოთ. საკოთხ ფრთხილად მოეპყარით, თორემ მომავლის წინაშე პასუხის მგებლობა შეეეენ. დამბაშვენი როგორც ერთის მხრით, ისე მეორე მხრითაც მოიძეკნენინ.

ყოფილი ტყვე ჯარის კაცი **ნიკ. ხვინიძე.**

სოც.-დემ. პარტიაში

თფილისი. 6 ივნისს ერეკლ ბერიძ რაიონის კოლეტივის ს. დ. პ. პარტიის წევრთა კრება. მომენტის შესახებ მოხსენებას აკეთებს ამხ. ბინ. ტოროფულიე. კრებამ მოისმინა რა საზაგო დელეგაციის მიერ იოლუბითი ზაგზე ხელის მოწერის შესახებ მოხსენება, მიიღო მხედველობაში და სურვილი გამოსთქვა მეტის ყურადღებით მოეპყრას ქვეყნის დაცვის საქმეს მტრის შემოსევისა და განადგურებისაგან გადარჩენის და გადავდა მორიგ კითხვებზე. ვინაიდან კოლეტივის ზოგიერთი წევრები სისტემატიურათ არ ესწრებიან კოლეტივის სხდომებს, კრება ადგენს, მიიკეს ასეთ ამხანაგებს ფრანდადეა ესწრებიოდენ სხდომებს, ხოლო თუ ვინაცობაა რაიმე მიზეზების გამო ისინი ვერ შესძლებენ ამას, მათ ადგილას დროებით მოწვეული იქნენიან კანდიდატები. ფინანსიურ კომისიის შესახებ კრება ადგენს: ვინაიდან ამ ჟამად კოლეტივში შემოსავალი კლებულობს, ხარჯები კი ისევ ჩვეულებრივია და წინათ არჩეულ ფინანსიურ კომ. წევრი ერთ-ერ-ია დარჩა, დანარჩენები კი სხვადასხვა საქმეებში ჩაეენენ, დამატებითი არჩეულ იქნას ფინანს. კომისიაში ექვსი ამხანაგი, რომლებიც მიიღებენ ენერგიულ ზომებს კოლეტივის ნივთიერად მოღონიერების საქმეში.

ს.ზ. რაიონულ კრების მოწვევის შესახებ კრება ადგენს, რომ ჩვენი ამხ. პარტიის წევრები საკმაოდ გაეცნენ ბრძანების საკითხში და ადგილი არ ჰქონდეს ითასგვარ პროვოკაციულ ხმებს, საჭიროა ახლო მომავალში მოწვეულ იქნას პარტიის წევრთა ს.ზ. კრება, სადაც ჩვენი მოწვრილე ამხანაგები შესძლებენ პროვოკატორების მიერ გავრცელებულ ხმების გაფანტვას. კრების დღეთ დანიშნულია 13 ივნისი. ბინის გამონახვა დეკანისა ტუნნიკურ კომისიის.

თეოდ ხუსუნაიშვილი.

ყვირილა. ბათუმის ტ ოზურგ. ორგანიზაციების ბის ტრაგიზმის შემდეგ, 30 მაისს პრიველად მოეგზავნი ჩვენებში ჯერ გაფცნობელ, მაგრამ სულით მახლობელ ადამიანებში. ამ დღეს ყვირილაში რაიონული პარტიული კრება იყო დანიშნული. კრებაზე მივიჩქარიდით, ბვიანტერეკ ეიდეა ახალი ამხანაგების გაცნობა, მათი ორგანიზაციის მდგომარეობის გათვალისწინება. დარბაზი სავსე პარტიის წევრებით, თუმცა რაიონულ ორგანიზაციის სიდიდის მიხედვით მეტს ველოდით. ალბათ პასუმა ელემენტებმა იგრძენეს უკვე კრება მოიდგარი საშიროების სული და ჩამოშორდნ, რაც ბუნებრივთ მოსალოდნელი იყო. შეკრებილან მხოლოდ ისინი, ვინც ამ კრებაკეკ მოეეტ ის დროს შეგნებულად გრძნობს ორგანიზაციის მუშაობის საჭიროებას, მ ს დიდ მნიშვნელობას, და ბრძოლისთვის მზათ არიან. წესრიგის დამტკიცების შემდეგ თანამედროვე მომენტის რესახებ მოხსენებას აკეთებს ბ. გოგიაშვილი: ყველფაერი გაგრნილი და ნაგრძნობია, მაგრამ დამსწრე საზოგადოება მაინც სამარისებური სიჩუმით უსმენს მას, ყველფაერს დიდი სულიერი ტანჯვით ხელახლა გ.ნიდის. მომხსენებელი მკაფიოდ და მოკლედ უბატავს ყველას რუსეთის დიდ რევოლიუციის ბედნიერ დღეებს, ბრძოლას ზაგის გარშემო, ოკტომბრის ავანტიურისტულ გადატრალებას რუსეთის სახელმწიფო მართვა გამეფობაში და მის საშინელ შედეგებს, ამიერ კავკასიის განმარტების მიზეზებს, სოციალდემოკრატიულ პარტიის ტაქტიკას ჩვენში, დამფუძნებელი კრების გარეკას რუსეთში ბალშევიკების მიერ და ამის შედეგად სეფის წარმოშობის ისტორიას ჩვენში, ამიერ-კავკასიის დამოუკიდებლობის გაოცებადებას, მუსაეეტელების მუხანათობას და ჩვენი მთავრობის ამ აუცილებელ, იძულებითი უკანასკნელ ნაბიჯს—საქართველოს დამოუკიდებლობას. უმთავრესი ყურადღება მოუხსენებელმა ქართველ დეკოოკრატის მოვალეობას მიაქცია. მან ნათლად დახატა ის საშინელება, რომელიც დემოკრატიას წინ უდგას და მოუწოდა ყველას მედგარი ბრძოლისკენ, რადგანაც ეს არის ერთათ ერთი საშუალება ამ უბედურებისგან თავის დასაღწევად. დარბაზი მას მხურვალე ტაშისცემით აჯილდოვდებს.

ამის შემდეგ კრება ერთხმათ დეპოლობს მომხსენებლის რეზოლიუციას: ბრძოლაში ნაწოოთნი რევოლიუციონერები მთავრობის ინოუოვნებით ნაბიჯს აუცილებელ გამოსავალათ სთვლიან და დემოკრატიის უკანასკნელ პოზიციის შესანარჩუნებლათ მას თავგანწირულ დახმარებას აღუთქვამენ. აქ არ არიან მარტო გარეგნულათ სოციალიტები, აქ უმეტესად რკინის გზის ძველი მუშები და ძველი ინტელიგენტურ-რევოლიუციონერები შეკრებილან. ამიტომაც ყველა შეგნებულად და მტკიცედ იმეორებს, რომ დღეს დამარცხების შანსები მეტია, ვიდრე გამარჯვებისა, მაგრამ რომ ეს დამარცხება იქნება დასაწყისი ახალი ბრძოლისა და გამარჯვებისა. კრების წესრიგში მეორე კითხვა პარტიულ მუშაობას ეხებოდა. აქაც, როგორც ყოველგან, პარტიული მუშაობა მინელებულია, რასაც საუკეთესო ამხანაგების სხვადასხვა ოიეკტიურ-სუბიექტიურ ორგანიზაციებში დაქ აქ ვა ხელს უშუაბ.ა და დღეს ერთ მთავარ მიზეზთაგანთ ითვლება. გამოცდილმა მეგბ ალლებმა იცინან, თუ როგორ მომზადებულთან უნდა შეეხვენ მოსალოდნელ

დამარცხებას და ამიტომ პრაქტიკულ ნაბიჯებს აყენებენ: პარტიის გაწევნენ არასასურველ წევრების მოშორების სახით, მეცადინეობის განახლება, აპარატის დადასტურება გამაგრება—აი ყველი ის მასალა, რომლის საშუალებით რეაქციის ტალღებს ფრთები ეკვეცება.

მესამეთ კრებამ მოისმინა მოხსენება სხვადასხვა რევოლიუციონურ დაწესებულებების შესახებ. გამოირკვა, რომ ყველი ორგანიზაციებს თავისი მოვალეობა ღირსეულად მოუხდია ხალხის წინაშე და ეხლაც განაგრძობენ შუშობას, თუმცა ბევრი მათგანი, სრულიად ბუნებრივად, მიმალულია ისტორიის ასპარეზიდან. რევოლიუციონურ დაწესებულებათა შორის ყველაზე მეტი ჩვენი ყურადღება მიიქცია ყვირილის მუშაობა საპეტრ მუშაობამ. მას დიდი როლი ფთამაშია აქაურ ცხოვრებაში: მას დაფრჩოდლავს სხვა რევოლიუციონური ორგანიზაციები და თვით ცხოვრებას სათავეში მოქცევია. პარტიული ამხანაგების ძალაც უმთავრესად აქ დახარჯუ ა, რას გამო საბჭოს დელეგატებიც ოდენ გავლენა შერჩენია. ყველა სხვა ორგანიზაციებთან ერთად სოლიდარულ მოქმედებით დღე აც ეწევა რევოლიუციის ძმაზე ფიცს. ეს თუ ეს თავვაზე რული სულისკვეთება დროებით დამარცხდება, ეს ეხლოდ დროებით იქნება, რასაც ყვირილეულ ამხანაგების შეურყეველი რწმენა მამავლისადმი აუკარგია ამტკიცებს. ი ინი ეკვე თადარიგს უდგებიან, რომ თუ ბედს მათთვის დამარცხება დაეფრინა, ახალი გამაგრებული პოზიციები მზათ ჰქონდეთ კვლავ ახალი შეტევისათვის.

საერთოდ კრებაზე მოეგებული შთაბეჭდილება სანუგეშოა. სულიერი განწყობილება პარტიული ამხანაგებისა ისეთია, როგორიც ბათუმის და ოზურგეთის ამხანაგებში იყო უკანასკნელად—ცოტათი მეტადვარება და გაურკვეველი მოლოდინი.

ორი სტუმარი.

ᲒᲝᲠᲘᲡ ᲛᲐᲖᲠᲘᲡ ᲠᲐᲘᲝᲜᲘᲡ ᲙᲝᲛᲘᲡᲐᲠᲘᲝᲡ ᲣᲠᲘᲚᲝᲒᲐ

23 მაისს შესდგა გორის მაზრის რაიონის კომისართა კრება. თავმჯდომარეთ არჩეულ იქნა ამხ. ვ. ქარცევაძე, მდივნათ ოდ. სოლოლაშვილი.

კრებას დაეწერენ შემდეგი რაიონების წარმომადგენლები:

მეჯვრისხეევის, გომის, ქარელის, ცხინვალის, ხაშურის, ქვემო-ბალის, ახალქალაქის, გომის და გორის სამხრო კომისარი. დაეწერენ აგრეთვე გორის მაზრის რაიონების საქმის წარმომდგენელნი ტ. წარმომადგენელნი, გორის სამაზრო შტაბის, საგანგებო საგამომძიებელო კომისიის, საადგილ მამეულო კომიტეტისა და ხარჯთ-აღრიცხვის ინსპექტორების. არ გამოცხადდნენ წარმომადგენელნი ბორჯომისა და ჯავის რაიონებიდან. კრებას დაეწერო ამხ. ს. ფარნიევი. გადამწყვეტი ხმა მიეცათ რაიონის კომისრებს და მწერლებს.

კრების დღიური წეს-რიგი ასეთი იყო:

1) მოხსენება მომენტის შესახებ; 2) მოხსენებები რაიონებიდან; 3) საგუბერნიო მფრინავი რაზმი; 4) ღვინით ვაჭრობა; 5) გადასახადის აკრეფა; 6) სოფლის კომისართა, მწერალთა და მიღიციონერთა ჯამაგირით დაკმაყოფილება; 7) რაიონების კომისართა და მწერალთა ჯამაგირები; 8) ანარქიასთან ბრძოლა; 9) მიწის საკითხი; 10) მართვა-გამგეობის მოწყობა მაზრაში; 11) ეროობის შესახებ; 12) მიმდინარე საკითხები; მიმდინარე მომენტის შესახებ მოხსენება გააკეთა ამხ. ი. გ. ბ. ...ამ. ამ უკანასკნელ დროს ისეთ გვარად შეიცვალა პირობები,—ამბობს მომხსენებელი—რომ ჩვენ ვიმყოფებით გამოურკვეველ მდგომარეობაში და არ ვიცით რა მოგველის ხვალ. მოსალოდნელია საფრთხე ერთის მხრივ ოსმალეთ-გერმანელებისაგან, რომელნიც არავითარ ანგარიშს არ გვიწევენ და მეორეს მხრივ ინგლისსა და ბალშევიკებისაგან. ხალხი შიშმა მოიცვა; იგი გარბის ანგარიშ მიუცემლათ, თითონაც არ იცის სად. ჩვენი მოგალეობაა გავაცნოთ ხალხს საქმის ნამდვილი ვითარება და ჩაეგონოთ, რომ საჭიროა თვითონ დაიცვან წესიერება და არ ეშინინ ანარქია, რომლითაც ისარგებლებენ არა მარტო გარეშე მტრები, არამედ შინაური ნაძარცალები და პროფოკატორები. იმრძვის ორი უძლიერესი სახელმწიფო—გერმანია და ინგლისი; ჩვენ შეიძლება შუაში გვიჭეულეტოთ, ამიტომ საჭიროა შეეგებოთ ფხიზლათ მომენტს და რაც შეიძლება ნაკლები ტკივილებით გადავიტანოთ ეს მოგელენა. ჩვენ უნდა დავრჩეთ ჩვენს პოსტებზე და განვგაჭოთ ერთხელ დასახულ მიზნისკენ სვლა. ამ. ს. როსხაევი აკეთებს დამატებით მოხსენებას. მომხსენებელი უთითებს იმ აუტანელ მდგომარეობაზე, რომელიც ახლა არის შექმნილი. საჭიროა მივაქციოთ ყურადღება განსაკუთრებით იმ გარემოებას, რომ თითქმის მოდიან და მცხოვრებლები გაქცევას აპირებენ; ჩვენ უნდა დავადგეთ იმ აზრს, რომ გასაქცევი გზა არსადა გვაქვს და დავრჩეთ ყველანი თავ-თავის ადგილზე, არამც თუ მარტო ორგანიზაციები, არამედ თვით ხალხიც. ამავე აზრს ადგანან თფილისელი ამხანაგები და ჩვენი პრესა.

მოისმინა რა კრებამ მოხსენება მდგომარეობის და მომენტის შესახებ, გადავიდა მორიგ კითხვაზე.

შემდეგ წეწუბა მოხსენებები ადგილებიდან.

ხაშურის რაიონიდან მოხსენებას აკეთებს ამხ. ელისაბედაშვილი. მომენტის შესახებ იგი აღნიშნავს, რომ მცხოვრებლები თითქოს არა სჯერათ, რომ მათ პირდაპირ სიფრთხე მოელით და ამიტომ ცოტათ თუ ბევრათ გულგრილათ უყურებენ ამ საკითხს. ეკონომიური მხრივ ხაშურის რაიონი ცუდ მდგომარეობაშია: სულსათვი ნაკლებათა. მომავალისათვის მოსავლის კარგი პირი უჩანს; მაწები მთლად დახნულია და საადგილ-მამეულო რეფორმებს კარგათ შეხვდენ. მთავრობას ყოველხრივ ენდობიან; ხალხი მოგვდეს და ნდობას გვიცხადებს. ერთი გარემოება ხელს უშლის მწერალ მუშაობას: არსებობს ორი მთავრობა—ადმინისტრაცია და ბვარდი. ხშირად ერთი მეორის წინააღმდეგ მოქმედობს, საჭიროა შეერთებული მუშაობა. სულიერი განწყობილება არ არის დაცემული. ბალშევიკურ გამოსვლას ნიადაგი არა აქვს.

რუხაძე (მეჯვრისხეევის რაიონი). სოფლად ორგანიზაციული მუშაობა დაირღვა; ყალბი ბალშევიკური შერთქმეფითი სულის კეთეკა არის გამეფებული; რამდენათაც ხელ-ეგუნიათ ამა, იმდენათ ვეუფლებიო მათ. საყურადღებო კონკურიროვლიუციონური ბრძოლა არ მომხდარა. სოფლის კომისრების მდგომარეობა აუტანელია, რადგანაც სოფელი ჯამაგირს არ იძლევა და ეს აიძულებთ მათ თავი დანებონ სასსახურს. მიწის საკითხი თავისებურათ აქვთ გადაწყვეტილი; მხოლოდ მომიჯნავე სოფლებს მოსდით ერთი-მეორეში უთანხმობა.

ჩალაძე (ბოსის რ.). ცხინვალის ამბების შემდეგ ყველა ჩაჩუმდა და არავითარ უწესოებას არ ადგენენ. იარაღი არის ხალხში და მისი ჩამორთმევა ძნელია. ორგანიზაციულათ გომის რაიონი ვერ არის სასურველათ მოწყობილი, მიწის საკითხი არ არის გამწვავებული. კომისარის მწერალები არა ჩერდებიან ადგილებზე, რადგანაც მცირე ჯამაგირს ღებულობენ; მტრის შემოსე